

EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH

ЕВРАЗИЙСКИЙ ЖУРНАЛ
АКАДЕМИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЙ

EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH

Innovative Academy Research Support Center

www.in-academy.uz

Innovative Academy EURASIAN JOURNAL OF ACADEMIC RESEARCH

Volume 2, Issue 6

June 2022

Research Support Center

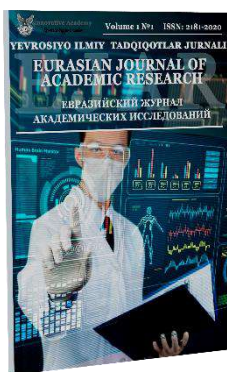
Journal has been listed in different indexings

The official website of the journal

www.in-academy.uz

Tashkent

YOSHLARNI ILM-FAN VA INNOVATSIYALARGA QIZIQTIRISHNING NOAN'ANAVIY USULI

Eshqorayev S.S.¹, Ro'zimurodov B.I.², Choriyeva M.S.³

¹Termiz muhandislik-texnologiya instituti "Kimyoviy texnologiya"
ta'lim yo'nalishi 3-kurs 10-19 guruh talabasi

²Termiz muhandislik-texnologiya instituti "Kimyoviy texnologiya"
ta'lim yo'nalishi 3-kurs 10-19 guruh talabasi

³Termiz davlat universiteti "Qayta tiklanuvchi energiya manbalari va
barqaror atrof-muhit fizikasi" mutaxassisligi magistranti
<https://doi.org/10.5281/zenodo.6635732>

ARTICLE INFO

Received: 28th May 2022

Accepted: 02nd June 2022

Online: 05th June 2022

KEY WORDS

rivojlanish, innovatsiya,
g'oya, ilm-fan, ilmiy
savodxonlik, ilmiy,
muhandislik-texnik,
dizayn, olim, o'qituvchi,
talaba.

ABSTRACT

Iqtisodiyot jadal rivojlanib borayotgan bugungi kunda innovatsiyalar yangi iqtidorlarni jalb qilish va barqaror muvaffaqiyatga erishish hamda mavjud iste'dodlarni saqlab qolish uchun juda muhimdir. Ushbu maqolada kelib chiqishidan qat'iy nazar barcha yoshdagi iqtidorlarni innovatsiyalarga jalb qilish va uni rivojlantirish uchun amalga oshirilishi lozim bo'lgan fikrlar yoritilgan.

O'zbekiston Respublikasi rivojlangan davlatlar qatoriga qo'shilishni maqsad qilgan bir davrda bu maqsadga faqatgina yuksak rivojlangan ilm-fan hamda innovatsion yondashuv orqali erishish mumkinligi hammaga ayon. Bu borada davlatimiz rahbari Sh.M.Mirziyoyevning olib borayotgan islohatlari tahsinga sazovordir. Bunga 2020-yil 29-dekabrda Prezidentimizning Oliy Majlis va xalqqa murojaatnomasida "Yoshlar va ilm-fanga qaratilgan islohotlar" dasturulamali bo'lsa-da, yoshlarni ilm-fan va innovatsiyalarga qiziqtirishga alohida yondashuv kerak, deb o'ylayman. Chunki bugungi kunda aksariyat yoshlarning uquqsizligi natijasida ilmda band bo'lganlar sonining muqarrar ravishda qisqarishi kuzatilmoqda. Agar hozirgi vaqtda kadrlar qarish tendensiyasi davom etsa, unda 2030-yilga kelib, fan doktorlarining o'rtacha yoshi 70 yoshni

tashkil etishi mumkin hamda fan va oliy ta'limda inson resurslarini yo'qotish xavfi tug'ilishi mumkin. [1].

Rivojlangan davlatlarda ilmiy kadrlarni tayyorlash zamonaviy iqtisodiyotning ikkita muhim ehtiyojlarini qondirishga yo'naltirilgan:

- aholining yosh qatlamlari o'rtasida ilmiy savodxonlik rivojini ta'minlash;
- maktabdan boshlab innovatsion mashg'ulotlarni olib borish.

G'arb universitetlarida intellektual ish natijalarini iste'molchilarga targ'ib qilishga qodir bo'lgan ilmiy-tadqiqot va loyihalash faoliyati ko'nikmalariga ega bo'lgan yosh mutaxassislar tayyorlanadi. Bizda esa yoshlar (bilimli) faqat oliy ta'limga kirishni maqsad qilib oladi. O'qishga kirgach esa, bilim olishga qiziqishi so'nadi. Chunki o'z oldiga qo'ygan maqsadiga erishib bo'ldi.

Yuqoridagi fikrlardan kelib chiqib, men oliy ta'lim tizimida yoshlarni ilm-fan va innovatsiyalarga qiziqtirishning oddiy va noan'anaviy usulini taklif etmoqchiman. Bu usul 3 bosqichdan iborat:

1. OTM ning ilmiy ishlar va innovatsiyalar bo'limida talabalarning ilmiy g'oyalarini qabul qilish va g'oya mualliflarini rag'batlantirish.

Bunda rag'batlantirish turlicha bo'lishi mumkin, masalan, har bir g'oyaga 50000 so'm berish yoki telefon raqamiga pul o'tkazish va boshq.

2. Innovatsiya bo'limida ushbu go'yalarni saralab, eng sara go'ya mualliflarini alohida to'garaklarda ilm-fanga yo'naltirish. Ularga taklif etgan g'oyasini amalga oshirishga ko'maklashish.

3. To'garaklarda innovatsion g'oyalarni mukammallashtirib, Startup loyiha darajasiga yetkazish va turli tanlovlarda ishtirok etish.

Endi bir tahlil qilib ko'raylik: Agar talabalardan 1 yilda 100 ta g'oya kelib tushsa, 5 mln so'm mablag' sarflanadi. Endi 100 ta ilmiy g'oyadan hech bo'lmaganda 1 tasi Startup loyiha darajasiga yetkazilsa, davlatimiz tomonidan eng kami 500 mln so'm yutadi. Demak sarflangan mablag' 100 barobar bo'lib qaytadi. Bu esa talabalarga shunday kuchli motivatsiya beradiki, tasavvur qila olmaysiz.

Saralab olingan g'oyalarni darsdan tashqari vaqtda quyidagi usullardan birida olib borish mumkin:

- ilmiy doiralar, seminarlar va tadqiqot laboratoriyalarida qatnashish;

- mustaqil o'rganish uchun mavzular bo'yicha referatlar va xabarlarni tayyorlash;

- ilmiy, ilmiy-amaliy konferensiyalar, musobaqalar va olimpiadalarda qatnashish;

- tadqiqot natijalariga ko'ra nashrlarni tayyorlash.

Talabalarning ilmiy ishlari o'quv jarayonining davomi va chuqurlashishi bo'lib, turli shakllarda amalga oshirilishi mumkin:

- kafedralarning ilmiy seminarlari,
- talabalar ilmiy to'garaklari,
- talabalar dizayn byurolari,
- talabalar laboratoriyalari,
- kafedralar vazifalari bo'yicha tadqiqotlar,
- davra suhbatlari,
- individual shaklda.

Bugungi kunda ilmiy, muhandislik-texnik, dizayn va dizayn muammolari majmuasini bitta, hatto eng iqtidorli inson yordamida, hatto bitta mavzu hajmida hal qilish mumkin emas. Shuning uchun talabani bo'lajak mutaxassisni jamoada ishlashga o'rgatish kerak. Olimlar, o'qituvchilar, talabalarning birgalikdagi tadqiqot ishlari qobiliyatlarni rivojlantirish, iste'dodlarni kashf etish va tadqiqotchining xarakteriga aylanishning amaliy, sinovdan o'tgan usulidir. Bunday ish natijasida o'zaro ijodiy boyitish yuzaga keladi. Ushbu jarayonda yetakchi rol o'qituvchilarga, ayniqsa, guruhlarining ilmiy rahbarlari va tyutorlariga tegishli. Ilmiy tadqiqotlarda ishtirok etish har bir talaba uchun ongli ehtiyoj bo'lib qolishiga erishish uchun harakat qilish kerak.

References:

1. <https://yuz.uz/uz/news/prezidentning-oliy-majlisga-navbatdagi-murojaatnomasi-29-dekabr-kuni-boladi>

2. <https://goaravetisyan.ru/uz/sovremennye-innovacionnye-tehnologii-centr-podgotovki-pedagogov-k/>
3. <https://cyberleninka.ru/article/n/aniq-fanlarni-o-qitishda-innovatsion-texnologiyalar>

49.	БОҒЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ҚОБИЛИЯТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ АМАЛИЙ АҲАМИЯТИ Ёқубова Дилафруз Миржабборовна, Аҳмадов Дилшод Жўрахон ўғли	223
50.	MILLATLARNING BORLIQDA MAVJUDLIGI BELGISI-TIL VA ADABIYOTDIR G'ulomova Nasibaxon Akmalidinova	230
51.	KOMPYUTERLI MODELLASHTIRISH VA UNING INFORMATIKA SOHASI MUTAXASSISLARI TAYYORLASHDAGI AҲАМИЯТИ Babaxodjaeva Nargiza Muxitdinovna, Shaymanova Nafisa Qilichevna	235
52.	BO'LAJAK TARBIYACHILARNING KASBIY-METODIK TAYYORGARLIGINI TAKOMILLASHTIRISHNING UMUMIY ASOSLARI Boyqo'ziyeva Latofat Abdivali qizi	240
53.	ЎЗБЕКИСТОН ТАРИХИЙ ШАҲАРЛАРИДА ЭНГ ҚАДИМГИ ВА ИЛК ЎРТА АСР САРОЙЛАРИНИНГ ШАКЛЛАНИШИ ВА РИВОЖЛАНИШ ЭВОЛЮЦИЯСИ Malikov Ulug'bek Erkinovich, Shodiyeva Maxfuza Vali Qizi	243
54.	ЗАМОНАВИЙ МАСЖИДЛАРНИ ЛОЙИҲАЛАШНИНГ УСЛУБИЙ АСОСЛАРИ ВА ФУТУРОЛОГИК ЖИҲАТЛАРИ Sultanov Akram Namazbayvich	248
55.	TEACHING RUSSIA IN THE ESP CLASSES Sulaymonova. D. A	256
56.	DIFFERENCES AND SIMILARITIES OF SHORTENED WORDS AND ABBREVIATIONS IN LINGUISTICS Fattoeva Zarina Rakhmatovna	263
57.	PSYCHOLOGY OF STUDENTS' CHARACTER IN THE WORLD LITERATURE Abdullayeva Nabiya Idrisovna	270
58.	DEVELOPMENT OF SYSTEMS OF PROFESSIONALORIENTED TRAINING IN FOREIGN LANGUAGES IN TECHNICAL HIGHER EDUCATION ON THE BASIS OF SUBJECT-WRITTEN INTEGRATION Sharopova Shahlo Kahramonovna	278
59.	O'ZBEKISTON JANUBIY HUDUDLARIDA ETNODEMOGRAFIK JARAYONLAR (1946-1990-YILLAR) Raxmanov Xolmuxammad Kurbonmurot o'g'li	285
60.	КУКУНЛИ КОМПОЗИЦИОН МАТЕРИАЛ АСОСИДАГИ ЭНЕРГИЯ САМАРАДОР МАГНИТ КОМПОНЕНТЛАРНИ ОЛИШ ТЕХНОЛОГИЯСИ Сулаймонов Ўткирбек Баходир ўғли, Хасанов Фозил Фарход ўғли, Бердиёров Ўлмасбек Нурали ўғли, Каршиев Каримберди Тавбаевич	289
61.	THE ROLE OF INTERCULTURAL COMMUNICATION IN TOURISM INDUSTRY IN UZBEKISTAN Chilmurzaeva Maftuna Abdumannon qizi	293
62.	ДВИГАТЕЛЛАРНИ ИШЛАШИГА ДИЗЕЛЬ ЁНИЛҒИСИ ИФЛОСЛАНИШИНИ ТАЪСИРИ Абдуманнонов Бобомурод Абдусаломович, Анваров Абдулазиз Фарходжон ўғли, Акрамов Мухторжон Одилжон ўғли	296
63.	ОСНОВНЫЕ МЕТОДЫ ОБУЧЕНИЯ И ПРЕПОДАВАНИЯ DAF НА ПРИМЕРЕ НЕМЕЦКОГО ЯЗЫКА. ГРАММАТИЧЕСКИЙ И АУДИОВИЗУАЛЬНЫЙ МЕТОДЫ Екатерина Рогачева	301
64.	YOSHLARNI ILM-FAN VA INNOVATSIYALARGA QIZIQTIRISHNING NOAN'ANAVIY USULI Eshqorayev S.S, Ro'zimurodov.B.I, Choriyeva M.S	308